

Interviu cu Pavel Everac

...Ar fi bine să fiu un evreu comunist, baiatul meu ar putea să fie atunci un Tismăneanu, poate un Patapievici. Din nefericire, sunt un biet român ortodox, cu tată închis la Pitești și mamă dată afară din directorat.

CULIȚĂ IOAN UȘURELU:*De-a lungul vremii, ati fost lăudat, atacat și chiar marginalizat. Cum ați primit, cum ați privit aceste atitudini umane atât de șocante, care provin, de cele mai multe ori, de la persoane în al căror caracter ați crezut ? Poate unele v-au fost chiar apropiate...*

PAUL EVERAC:*N-aș lua-o așa. Orice gloriolă se perimă. Ai fost pe scenă , e normal să ieși prin culise. Vine altul (Dacă vine).Vine și o clipă în care ești reluat, reconsiderat (Daca vine).Cam atât.*

C.I.U:*Recent(anul 2000), Angelo Mitchievici, în “Explo-rări în comunismul românesc”, afirmă că sistemul comunist de la noi a fost sprijinit de mari scriitori ca G.Calinescu, M. Banuș, M. Dinescu, Nichita Stanescu... Considerați că ați ajutat în vreun fel acest comunism?*

P.E:*Da, consider că l-am ajutat. Imblânzindu-l. Dramati-zându-l. Problematizându-l. Punându-i întrebări.*

C.I.U:*Din păcate, când vă este analizată opera, din cele peste 140 de piese este comentată doar « Un fluture pe lampă », în care, potrivit criticilor respectivi, mergeați pe o temă de succes (atunci): socialismul era cea mai bună dintre lumi. Era doar moda vremii sau credeți că spuneți adevărul ?*

P.E:*Piesa « Un fluture pe lampă » nu afirmă că socialismul e cea mai bună dintre lumi, ci dezvolta chestiunea pierderii identității, tema pe care am mai reluat-o, și eu și alții, și care va fi mereu actuală cât timp vor pleca oameni din țara lor. Acest exod (periculos) nu s-a curmat, dimpotrivă.*

C.I.U:*Intr-un articol foarte interesant, atrageați atenția asupra faptului că mulți conducători au fost asasinați... Mentionați pe Iuliu Maniu, Ion Mihalache, Tătărescu, Duca, Armand Călinescu, Dej, Ceaușescu... La noi, de fapt, și scriitorii sunt « uciși » prin sărăcie, prin legi nefavora-bile, prin atitudinea arogantă a sefilor, prin...Cum ati caracterizat românii din aceasta perspectivă ?*

P.E:*Sunt țări care au năzuit să apere integritatea cetățenilor prin Habeas Corpus, prin Bill of rights, prin revoluții și reforme umanitar-liberale, și tot au ucis în neștire, poate mai avan decât altele. N-au inventat și asasinatul politic, nici măcar atât! Și nu sunt sigur nici că uciderile, la noi, n-au avut amestec străin.*

C.I.U: *Ati fost un timp(ce timpuri !) director al TVR. Cum s-a produs numirea dumneavoastră, ce-ați găsit acolo și ce-ați lăsat?*

P.E: Președintele Iliescu m-a rugat în repetate rânduri să accept acel post. Am găsit TVR la roșu, îmbâcsit de datorii ; l-am lăsat prosper, cu mare sold creditor. Cum ? Prin triplarea tarifului la reclame, prin ordine, control, gestiune onestă, selecție după merit. Am adus și o oarecare decență. Și un pic de stil, nu mult. Rigoare. Câțiva fulgi de fantezie. Dar rezistența a fost mai tare, m-a obosit. Se pare ca am avut parte și de regrete tardive.

C.I.U: *Care-i povestea celebrelor « tablete » ? Cine a avut ideia și cine a suportat consecințele ?*

P.E: Ideea tabletelor a ieșit din capul meu. Ele au bucurat (instruit) multă lume. Am primit și câteva ciomege de la o anumită mafie româno-cosmopolită, după adagiul : capul face, capul trage. Din medicamentoase, tabletele au rămas soporifice. Organismului social i-a mers tot mai rău...

C.I.U: *Am vizitat de două ori Complexul de la Podul Dâmboviței. Primirea vizitatorilor cu acel anunț în care subliniați că acolo să ajungă doar aceia cu „sete de cultură”, mi se pare un avertisment de bun simț. Unii însă considera totul un kitsch...Ați ripostat cum se cuvine la astfel de insulte ?*

P.E: In »kitsch-ul « de la Podul Dâmboviței se regăsesc numele unor artiști ca : Paciurea, Han, Georgescu, Jalea, Medrea, Baraschi, Apostu, Chirnoagă, Adoc, Buculei, Aftenie, Flamându ș.a. Dacă acestea sunt kitsch-iști, care ar fi cei veritabili ?

C.I.U: *Dacă ar fi după mine, aș încadra unicatul de la Podul Dâmboviței într-un circuit turistic și cultural. Vă ajută cineva în acest sens ?*

P.E: Am fost tot timpul disputat între tendința „Veniți să vedeți !” și tendința „Lăsați-ne să ne odihnim !” . Cu vârsta, cea de-a doua a început să prevaleze. Turismul înseamnă invazie, alienare.

C.I.U: *Din păcate, am citit undeva că, din cauza, „provizoratului” din propria casă, cumpărată de la stat cu acte în regulă, dar și scârbit de atacurile furibunde ale unor culturnici, ați hotărât să vindeți Complexul în care ați investit atâția bani dar, mai ales, atâta dăruire sufletească. Care-i adevărul ?*

P.E: Am ajuns la concluzia că noi, autorii pieritori, n-avem cum să mergem mai departe. Or, unde nu e dezvoltare, începe descompunerea. Suntem deci în tratative cu Autoritatea Județeană să ducă înainte ce am început. Rolul nostru pe pământ începe să se termine .

C.I.U: *Ați scris într-un timp timp despre Monica Lovinescu... și nu de bine... Vă mențineți părerile ?*

P.E: Monica Lovinescu a chibițat, a huiduit, a aruncat cu pietre în arenă, acolo unde noi luptam cu taurul. Ea stătea în tribună , la adăpost, și făcea gălăgie. Stătea dincolo de gard, la uluci, și clevea. Cum era să-mi fie simpatică ?

C.I.U: *In timp ce vechii dramaturgi sunt marginalizați, „tinere” ca Alina Mungiu sunt jucați cu piese ca „Evangheliștii” , în care bunul simț, istoria și religia sunt aruncate la gunoi... Aceasta să fie dramaturgia „nouă” ?*

P.E: Când au apărut » Evangheliștii », primul protest, vehe-ment, a fost al meu. Dar lucrurile au involuat cu fiecare an, iar blasfemia d-nei Mungiu s-a văzut apărată de d-nii Ion Caramitru și Nicolae Manolescu. Alți trepăduși au ridicat glasuri mici. Oculta a marcat . N-o să fiu eu mai ortodox decât Patriarhul !

C.I.U:*De altfel, cum afirmați în „Thalia Zurbaghie”, astăzi mai avem 4-5 dramaturgi admirați...Care sunt și ce-i de făcut ?*

P.E:Genul e în extincție, iar piața e măturată de interese. Cei vechi și falnici, încă trăitori, s-au cocârjat ; a apărut în schimb un tufăriș de veleitari. Nu cred că-și pun problema să-și clădească, ci să epateze, să rupă gura. Importul e în toi, se câștigă mai bine la el. Luăm din belșug de la alții care nu iau nimic de la noi ; nici n-au ce... Guvernânții ? Ils s'enfoutent pas mal ! Suntem dispuși la toate servituțile.

C.I.U:*După unii sunteți un evreu comunist, după alții ... Eu știam că pe vremuri erați un cetățean cu dosar „nesănătos” ... Adevărul este undeva la mijloc ?*

P.E:Ar fi bine să fiu un evreu comunist, baiatul meu ar putea să fie atunci un Tismaneanu, poate un Patapievici. Din nefericire sunt un biet român ortodox, cu tată închis la Pitești și mamă dată afară din directorat. Adevărul nu e la mijloc. Părinții m-au făcut Constantinescu, eu m-am făcut Everac. Mi-a fost oarecum (sufletește) incomod sub comuniști, dar nu ca acum.

C.I.U:*Presa v-a văzut la o adunare a Partidului Alianței Socialiste...Sunteți membru sau simpatizant al acestei formațiuni politice ?Deși ceea ce se vede la vârful, parcă nu mai oferă șansa alegerii...*

P.E:Urc din tinerețe spre o tribună mapamondică, dacă se poate bine temperată. De acolo se vede, printre altele, și Partidul Alianței Socialiste, cum se văd și celelalte. Am simpatie pentru cât sunt de mici și de neajutorați. Orice scriitor român simpatizează pe cei mici și neajutorați, bate cu inima mai spre stânga. Dar creierul rămâne liber.

C.I.U:*Sunteți și un bun poet, ceea ce se știe mai puțin sau deloc. Cum au fost primite creațiile dv. lirice ? Veți continua ?*

P.E:Nimeni nu s-a ocupat vreodată de faptele mele lirice, sunteți primul care mă citează pe acest teren- de unde v-a venit ? Da, am șase volume, pe mai mult de șase decenii, și par frauduloase pentru un meșter al construcției dramatice. Ultimul volum vi-l dăruiesc. Mă consider realizat în respectivul gen, având un timbru propriu și o problemă a vârstei mele liminare. Dacă nu e așa, tant pis !

C.I.U:*Prin piesa «O zi din viața lui Ceaușescu», « prietenii » Florin Călinescu, Al.Tocilescu și alții v-au lezat imaginea. I-ați dat în judecată sau nu merită efortul ?*

P.E:I-am dat în judecată, deși au retras rapid provocarea. La proces, avocatul lor a debitat următoarea ineptie: De ce vede Paul Everac că din atâți Everaci ne-am referit tocmai la domnia sa? Instanța i-a achitat.

C.I.U:*Din când în când apăreți pe scenele țării și ca regizor. De ce nu se întâmplă mai des? Aveți directori de teatre care vă arată prietenia ? Majoritarii, presupun, sunt neprietenii...*

C.I.U:*Am reținut că piesa « Coadă » a avut succes..Ați mai avut și alte reprezentații cu public și critica bună?*

P.E:Am făcut regii de nevoie, am luat și premii pentru regie. Acum teatrale nu sunt ale lui tata, nici ale partidului, nici ale României, nici ale unor direcțiuni, ci ale unor combinatori-oameni de afaceri–Congregații, cu alte interese. Iar eu sunt bătrân. Vreau până la sută (cum zice Arghezi), pot până la șase!...Dacă oi mai trăi, oi mai vedea

C.I.U:*Credeți în viitorul literaturii românești, mai ales acum, după intrarea noastră în UE ?*

P.E:Cred, bineînțeleș. Țara încă n-a murit. Ce mă costă să cred? Pentru dezamăgiri nu prea mai am timp.....